

[Poul Hartling.]

at opstille sagen som et enten-eller: enten samarbejder vi med EF, eller også samarbejder vi med de andre nordiske lande. Nu har Danmark i snart et år været medlem af EF, og de andre nordiske lande har haft andre tilknytningsformer, og på denne baggrund kunne man jo stille det spørgsmål: hvordan er dets gået med det nordiske samarbejde i det års tid, vi her har overblik over, og hvordan er det gået specielt med det samarbejde, som har fundet sted i Nordisk Råd? Svaret må være: bedre end nogen sinde. Det kan konstateres, at det nordiske samarbejde på intet punkt er svækket. På en række områder er det styrket, endda mere end i nogen anden periode i de 20 år, Nordisk Råd har eksisteret.

Man kan læse i beretningerne, at det økonomiske udvalg i Nordisk Råd i forårssessionen 1973 har udtalt, at de grundlæggende betingelser for opretholdelsen af den fri handel i Norden er til stede, og vi kan ved denne lejlighed hilse det med taknemlighed og glæde, at Finland nu også har fået sin frihandelsaftale i orden, sådan at man kan sige, at der virkelig stadig er de samme betingelser som før — i de store træk — for fri handel i Norden.

Jeg kan benytte lejligheden her til at kvittere for en venlig bemærkning fra det ærede medlem hr. Robert Pedersen, som gav ros til VKR-regeringen, idet han sagde, at det var ganske klart, at når de nordiske lande gik hver sin vej efter sammenbruddet af forhandlingerne om Nordek, så var det ikke den danske regerings skyld, og det var den danske regerings hensigt, at disse forhandlinger skulle være lykkedes. Jeg er enig med ham, og jeg takker for den bemærkning.

Man kunne jo føje til, at det, der viste sig, var måske egentlig blot, at de nordiske lande, når alt kommer til alt, ikke har de samme økonomiske interesser. Det gælder vel også de sikkerhedspolitiske interesser, men det gælder i hvert fald de økonomiske, at de på mange punkter går i hver sin retning. Derfor var der måske en chance for, at man kunne lave en pakkeløsning, hvor der både var fordele og mangler for hvert enkelt land, og så få noget ud af det. Men det skulle nu altså ikke lykkes.

Der kunne også være anledning til at gøre

opmærksom på, at man har prøvet det et par gange før i årene før EF og med akkurat det samme resultat. Man kunne ikke lave en toldunion, man kunne ikke enes om det, skønt man var kommet ret langt på embedsmandsplanet. Det kunne ikke lade sig gøre, og det var, længe før EF var til forhandling. Derfor er jeg taknemlig for det, som hr. Robert Pedersen siger, for det viser, at det er en fortegning, når nogle vil sige, at det var på grund af EF, disse forhandlinger gik i stykker. Det er klart, at alle momenter kunne spille ind i den øjeblikkelige situation, men når alt kommer til alt, var det vel bare en klargørelse af det, jeg siger, at på det økonomiske område har de nordiske lande forskellige interesser, og når det kommer til stykket, så forfølger landene deres egne interesser, det må man være klar over. Derfor er det nordiske samarbejde først og fremmest et samarbejde på andre områder, kulturelle og folkelige områder.

I den forløbne tid, som de beretninger, vi behandler, skildrer, har der været et klart politisk ønske om at styrke det nordiske samarbejde. Her har EF-modstandere og EF-tilhængere været ganske enige, og måske har den situation, at der har været en gruppe modstandere og en gruppe tilhængere, sat ekstra fart i samarbejdet. Man har vedtaget et handlingsprogram med forslag til en række foranstaltninger, man har udvidet og styrket samarbejdet ved at oprette Nordisk Ministerråd, og man har indrettet permanent sekretariat i Oslo. Man har sat en nordisk kulturaftale i kraft, og et kulturelt sekretariat for Norden er bygget op med sæde i København. Nordisk Råd har etableret et præsidiasekretariat i Stockholm, og man kunne nævne Nordisk Kulturfond, som i den grad er nordisk, at denne fond endogså administreres ikke af de enkelte landes myndigheder, men i fællesskab af en nordisk bestyrelse. Disse institutioner har de nordiske lande indrettet i fællesskab og uden partisplittelse med den klare hensigt at lægge samarbejdet i faste rammer og at sikre, at samarbejdet stadig kan styrkes og videreføres.

Man kan altså konstatere, at det nordiske samarbejde har udviklet sig stærkt i det år, vi er i, og i de sidste par år, og man kan konstatere, at det samarbejde, som findes imellem de nordiske lande, og det samarbejde